

ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม
หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร
พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อกำหนดว่าด้วยกำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ออกข้อกำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อกำหนดนี้เรียกว่า “ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

(๒) ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๓

(๓) ข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมายอาสาจราจร (ฉบับที่ ๓) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

คุณสมบัติ

ข้อ ๓ ผู้ที่จะได้รับการอบรมหลักสูตรอาสาจราจร ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๓) มีความรู้ไม่ต่ำกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

(๔) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในคดีอาญา เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และผ่านการตรวจสอบประวัติจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

- (๕) ไม่เป็นผู้มีร่างกายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจราจรได้
- (๖) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อที่นำรังเกียจ และไม่มีโรคประจำตัวที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเห็นว่าอาจเป็นอันตรายต่อการปฏิบัติหน้าที่การจราจรได้
- (๗) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๘) ไม่เป็นผู้ติดสุรา ของเมาหรือยาเสพติดให้โทษ

รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม

ข้อ ๔ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม มีดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้กองบังคับการตำรวจจราจรดำเนินการรับสมัครคัดเลือกบุคคล และเปิดการอบรมเป็นครั้งคราวตามที่เหมาะสม

(๒) ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตำรวจภูธรจังหวัด และกองบังคับการตำรวจทางหลวง ดำเนินการคัดเลือกบุคคลและเปิดการอบรมเป็นครั้งคราวตามที่เหมาะสม

(๓) ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องมีเวลาอบรมและฝึกอบรมตลอดเวลาการอบรมอย่างน้อยร้อยละแปดสิบของเวลาอบรมทั้งหมด ภายหลังจากได้อบรมแล้วให้มีการทดสอบประเมินผล ผู้ที่ผ่านการทดสอบจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละหกสิบของคะแนนรวมทั้งหมด จึงเป็นผู้มีสิทธิได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นอาสาจราจร

(๔) กำหนดวัน เวลาอบรม สถานที่อบรม และจำนวนผู้เข้ารับการอบรมให้ผู้รับผิดชอบตาม (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณีเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้ต้องอบรมให้ครบตามหลักสูตรและชั่วโมงอบรมในข้อ ๕

(๕) อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้ในการอบรมอันเป็นสิ่งของเฉพาะตัว ผู้เข้ารับการอบรมเป็นผู้จัดหาเองตามที่เจ้าหน้าที่กำหนดให้ เช่น นกหวีด ถุงมือ แแถบสะท้อนแสง และเครื่องแต่งกาย เป็นต้น

(๖) ให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ขึ้นทะเบียนผู้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมอาสาจราจร

(๗) ก่อนการฝึกอบรมให้หน่วยงานที่จัดให้มีการฝึกอบรมรายงานรายละเอียดเกี่ยวกับวิทยากร ตารางการอบรมให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรภาค ๑ - ๙ ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง แล้วแต่กรณีทราบและให้หน่วยงานดังกล่าวตรวจสอบติดตามแนะนำให้การฝึกอบรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรอาสาจราจร

ข้อ ๕ การอบรมหลักสูตรอาสาจราจร ให้มีภาควิชาการและภาคปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาควิชาการซึ่งอบรมภายในสถานที่ ให้มีดังนี้

- (ก) ความรู้ทั่วไปเรื่องการจราจรและหน้าที่อาสาจราจร เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (ข) กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร เวลาอบรม ๓ ชั่วโมง
- (ค) การตรวจ ควบคุมและการจัดจราจร เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (ง) การประชาสัมพันธ์ในหน้าที่จราจร การแจ้งข่าวอาชญากรรม และการแจ้งข่าวอุบัติเหตุ เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (จ) สาเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุจราจร เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (ฉ) การใช้อุปกรณ์ช่วยในการจราจร เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (ช) การปฐมพยาบาลและช่วยเหลือเจ้าพนักงานในที่เกิดเหตุ เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (๒) ภาคปฏิบัติการซึ่งต้องฝึกนอกสถานที่ ให้มีดังนี้
- (ก) ทำสัญญาณและเสียงสัญญาณในการควบคุมการจราจร เวลาอบรม ๒ ชั่วโมง
- (ข) การควบคุมการจัดการจราจร เวลาอบรม ๖ ชั่วโมง

หน้าที่ของอาสาจราจร

ข้อ ๖ ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมและทดสอบหลักสูตรอาสาจราจรครบถ้วนแล้ว เมื่อได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นอาสาจราจร ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติ กำหนดหมายเลขประจำตัว และจัดให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ ดังต่อไปนี้

- (๑) ตรวจ ควบคุม และจัดการจราจรบริเวณที่มีการจราจรติดขัด คับคั่งหรือในกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอ
- (๒) ดูแลการหยุดรถ จอดรถ การข้ามทาง เพื่อให้การจราจรมีความสะดวกและปลอดภัย
- (๓) ชี้แจง แนะนำ ตลอดจนโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้ทางทราบระเบียบวิธีการที่ถูกต้อง และปฏิบัติตาม
- (๔) รายงานการกระทำความผิดของผู้ขับรถ การชำรุดเสียหาย ข้อขัดข้องของเครื่องหมาย และสัญญาณจราจรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเพื่อดำเนินการต่อไป
- (๕) แจ้งอุบัติเหตุจราจรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันทราบโดยมิชักช้า และอยู่เป็นผู้ช่วยเหลือทำหน้าที่จราจรในการรักษาสถานที่เกิดเหตุและช่วยเหลือผู้ประสบอุบัติเหตุ

เครื่องแบบและเครื่องหมาย

ข้อ ๗ เครื่องแบบของอาสาจราจร ประกอบด้วย

- (๑) หมวก ให้มีลักษณะเป็นหมวกแก๊ปทรงอ่อนสีสีกด มีเครื่องหมาย “อส.จร.” สีขาวในวงสีดำ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๕ เซนติเมตร ติดอยู่ที่กึ่งกลางด้านหน้าหมวก สำหรับด้านหลังของหมวก ให้มีหมายเลขประจำตัวและรุ่นการอบรมเป็นสีดำติดอยู่ให้เห็นได้ชัดเจน หรือเป็นหมวกนิรภัยสีสีกด ขอบหมวกสีดำ มีลักษณะเดียวกับหมวกนิรภัยของตำรวจจราจร มีตัวอักษร อส.จร. ด้านหน้าหมวก และมีหมายเลขประจำตัวทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของขอบหมวก

(๒) ปลอกแขน ให้ใช้ปลอกแขนสีแสด กว้าง ๑๐ เซนติเมตร มีอักษร “กท.” สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร อักษร “ทล.” สำหรับในเขตกองบังคับการตำรวจทางหลวง สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานครให้ใช้อักษรย่อของจังหวัด

- (๓) สายนกหวีด ให้มีสายนกหวีดด้ายถักสีขาว ๑ เส้น คล้องคอ ปลายมีนกหวีด
- (๔) เสื้อสะท้อนแสงรูปแบบเดียวกับตำรวจจราจรมีข้อความอาสาจรด้านหลัง
- (๕) ถุงมือ ให้ใช้ถุงมือสีขาว
- (๖) รองเท้าให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นสีดำ

บัตรอาสาจราจร

ข้อ ๘ ให้หัวหน้าหน่วยงานที่คัดเลือกอาสาจราจร ตามข้อ ๔ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี ออกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาจราจร

ข้อ ๙ บัตรประจำตัวของอาสาจราจรมีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกบัตร และมีรูปแบบตามท้ายข้อกำหนดนี้

ข้อ ๑๐ การขอต่ออายุบัตรประจำตัว ให้อาสาจราจรยื่นคำขอต่อผู้มีอำนาจออกบัตรตามข้อ ๘ ทั้งนี้ ต้องยื่นก่อนวันที่บัตรประจำตัวสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหกสิบวัน

การพ้นสภาพของอาสาจราจร

- ข้อ ๑๑ ให้อาสาจราจรพ้นสภาพจากการเป็นอาสาจราจร ในกรณีดังต่อไปนี้
- (๑) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๓
  - (๒) ลาออก
  - (๓) ตาย
  - (๔) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเห็นสมควรให้พ้นสภาพการเป็นอาสาจราจร

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๒ ให้นำคุณสมบัติของอาสาจราจรและหลักสูตอาสาจราจรตามข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรม หลักสูต หน้าที่ เครื่องแบบ และเครื่องหมายอาสาจราจร ลงวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับกับการอบรมอาสาจราจรที่ดำเนินการอยู่ก่อนวันที่ข้อกำหนดนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๑๓ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามข้อกำหนดนี้ ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

พลตำรวจเอก เปรี้ยวพันธ์ ดามาพงศ์

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

แบบบัตรประจำตัวของอาสาจากรออกตามความในข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เรื่อง กำหนดคุณสมบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมหลักสูตร หน้าที่ เครื่องแบบและเครื่องหมาย
อาสาจากร พ.ศ. ๒๕๕๕

(ด้านหน้า)

	เลขประจำตัว.....รุ่น.....
	ชื่อ.....
	แต่งตั้งเป็นอาสาจากรเมื่อ .....
.....	ลงชื่อ.....
ลายมือชื่อผู้ถือบัตร	(ตำแหน่งผู้แต่งตั้ง)

(ด้านหลัง)

บัตรประจำตัวอาสาจากร	
สังกัด	
(ชื่อหน่วยงาน)	
.....	.....
วันออกบัตร	วันหมดอายุ